

Onderwerp Opvang van dakloze vreemdelingen

Steller G.P. Jong

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 62 96 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 6069367

Datum 14-12-2016 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over ontwikkelingen rond de opvang van dakloze vreemdelingen na het stopzetten van het bestuursakkoord hierover.

Sinds maart 2015 biedt de gemeente Groningen sobere opvang aan dakloze vreemdelingen, de zogenoemde bed bad brood-voorziening. De grondslag voor deze vorm van opvang is gelegen in een bindende uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) van 17 december 2014. Uit de uitspraak volgde dat centrumgemeenten opvang moeten te bieden aan uitgeprocedeerde vreemdelingen die daar om vragen. Omdat het bieden van opvang aan vreemdelingen een taak van het Rijk is, bepaalde de CRvB ook dat de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie hiervoor aan de gemeenten een vergoeding moet verstrekken.

Ook vóór december 2014 boden we als gemeente Groningen al incidenteel (nood)opvang aan dakloze vreemdelingen. Dit betrof een groep van ongeveer 40 vreemdelingen. Daarbij ging het met name om mensen die de uitkomst van hun procedure wel in Nederland mochten afwachten zonder recht op opvang door het Rijk en ex- Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen zonder voorzieningen.

In het moeizaam bereikte landelijk coalitieakkoord van 22 april 2015 over de bed bad brood-voorziening, is vastgelegd dat de tijdelijke regeling voor opvang door zou lopen tot er in een bestuursakkoord met gemeenten afspraken zijn vastgelegd over een definitieve regeling.

Zoals bekend heeft het ministerie van Veiligheid en Justitie de gesprekken over het beoogde bestuursakkoord eind november van dit jaar afgebroken. Ook de financiering van de huidige bed bad brood-voorzieningen is daarmee stopgezet. Zoals wij tijdens het actualiteitendebat van 23 november jongstleden hebben aangegeven, zijn wij ervan overtuigd dat een bestuursakkoord binnen handbereik was. Onze teleurstelling en verbazing over het stopzetten van de gesprekken hierover is dan ook groot.

Reden voor de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie om de gesprekken af te breken is dat gemeenten onvoldoende bereid zouden zijn alle overige opvang voor dakloze vreemdelingen te beëindigen als de acht beoogde centrale opvangvoorzieningen een feit zouden zijn. Gemeenten willen daarentegen niet tornen aan de bevoegdheid van de burgemeester om op grond van zijn verantwoordelijkheid voor de openbare orde incidenteel en tijdelijk opvang te bieden. Ook als dat in voorkomend geval dakloze vreemdelingen betreft.

Met de 23 gemeenten in de provincie Groningen hebben wij in gezamenlijkheid een klemmend beroep gedaan op de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie de financiering voor de bed bad brood-voorziening overeind te houden en zo spoedig mogelijk de gesprekken over een akkoord te hervatten. Deze oproep hebben wij eveneens doen toekomen aan de leden van de commissie Veiligheid en Justitie van de Tweede Kamer.

Tijdens de behandeling van de begroting van Veiligheid en Justitie in de Tweede Kamer hebben verschillende fracties erop aangedrongen de middelen voor de tijdelijke regeling ook in 2017 beschikbaar te stellen. Hiervoor was in de Tweede Kamer geen meerderheid. De enige opening die er nog is, is dat de staatssecretaris op verzoek van de Kamer heeft aangegeven na de jaarwisseling in gesprek te willen. Wij zullen hier als gemeente Groningen uiteraard constructief mee omgaan.

Bondig samengevat is de situatie nu als volgt: we hebben geen akkoord, geen gesprek en geen financiering. Dit betekent dat we met de bed bad brood-voorziening in de gemeente Groningen op dit moment in een financieel en bestuurlijk niemandsland verkeren. Op dit moment is er geen concreet zicht op totstandkoming van een definitieve regeling en de financiering voor de voorziening is per 1 december vervallen.

Tegelijk zijn en blijven circa 200 mensen voor onderdak afhankelijk van de bed bad brood-voorziening.

De komende maanden verwachten wij nog een groei naar 250 personen.

Ten aanzien van de opvang van dakloze vreemdelingen huldigen wij twee eenvoudige uitgangspunten. Graag lichten wij die nog eens toe. In de eerste plaats menen wij ten principale dat het bieden van onderdak aan uitgeprocedeerde vreemdelingen in Nederland een taak is van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. In zijn uitspraak van december 2014 bevestigt de CRvB deze zienswijze.

In de tweede plaats achten wij het ongewenst dat mensen zonder voorzieningen op straat terecht komen. Dus indien de Rijksoverheid gaten laat vallen in de opvang van dakloze vreemdelingen, zien wij ons wel genoodzaakt hier in te springen en sobere opvang te bieden.

Wij blijven streven naar het realiseren van een structurele oplossing voor het probleem van de dakloze vreemdelingen. Daarbij stellen wij ons constructief op.

Om de reikende hand te bieden, zullen wij met de lokale samenwerkingspartners zoals de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) en INLIA bezien hoe wij in onze provincie onze goed lopende en werkbare situatie kunnen voortzetten (zie bijlage). Daarbij staat ons een op duurzame oplossingen gerichte voorziening voor de huisvesting van dakloze vreemdelingen voor ogen. Daarnaast gaan wij ons met de betrokken bed bad brood-gemeenten en de VNG beraden op een reactie richting de staatssecretaris.

Op dit moment is er als we niets doen feitelijk sprake van een ongedekte situatie. Er is een tweetal mogelijkheden hier mee om te gaan Eén: de voorziening zo spoedig mogelijk te sluiten. Met als gevolg dat mensen op straat belanden en een beroep doen op reguliere opvang, waar dan een nog nader te bepalen uitbreiding met bijbehorende kosten zal moeten worden gerealiseerd. Nadeel van deze oplossing is dat deze complexe doelgroep overdag op straat verblijft en de specialistische begeleiding wegvalt.

Twee: we houden de opvang inclusief de voorgenomen uitbreiding in stand, waarbij we dan wel voor een (tijdelijk) financieringsvraagstuk staan. Voordeel hiervan is dat we onze reeds bewezen, succesvolle aanpak voor deze doelgroep kunnen continueren en niemand op straat hoeft te verblijven.

Het college kiest ervoor de huidige opvang, inclusief uitbreiding, open te houden. Wij achten dit wenselijk op humanitaire gronden en op grond van overwegingen van openbare orde en veiligheid. Door de huidige goed werkende situatie te continueren, voorkomen we dat mensen ongecontroleerd en zonder perspectief op straat gaan zwerven.

In 2016 hebben wij in totaal een bedrag van 2,1 miljoen euro aan kosten gemaakt voor de bed bad brood-voorziening. Dit bedrag is voorgefinancierd uit het budget maatschappelijke opvang. We stellen voor dit tekort te dekken uit algemene onderbenutting op subsidies algemeen welzijn, zorg, gezondheid, jeugd en VSD (naar verwachting 1,7 miljoen) en ontwikkelbudgetten maatschappelijke opvang (naar verwachting 0,4 miljoen).

Over de periode van 1 november 2015 tot 1 december 2016 verwachten wij nog een vergoeding van het Rijk voor de bed bad brood-voorziening van rond de twee miljoen euro. Dit bedrag willen we gebruiken om de voorziening in 2017 open te houden. Daarbij koersen we in eerste instantie op een periode tot en met augustus 2017. Rond de zomer van 2017 verwachten we dat er meer duidelijkheid is, door de komst van een nieuw kabinet of doordat er alsnog een akkoord is.

Andere scenario's zijn evenwel ook denkbaar. In dat geval komen wij daar bij u op terug.

De precieze hoogte van deze vergoeding is op dit moment nog niet bekend. Omdat wij in de gemeente Groningen opvang bieden aan circa 15 procent van de landelijke bed bad brood-populatie, rekenen wij ook op een evenredig deel van het beschikbare budget, zijnde een bedrag van ongeveer twee miljoen euro.

Wij stellen u voor deze middelen te gebruiken om de huidige voorziening inclusief benodigde uitbreiding, in afwachting van een definitieve regeling, open te houden. Dit betekent dat deze middelen niet terugvloeien naar het budget voor de maatschappelijke opvang.

De kosten voor het open houden van de voorziening bedragen circa 250.000 euro per maand.

Wij weten op dit moment nog niet met volledige zekerheid welke subsidieruimte over 2016 onbenut blijft. Evenmin weten wij nu al precies wat de hoogte is van de tegemoetkoming van het Rijk. Tot slot weten we niet met zekerheid wat de kosten van de voorziening in 2017 zullen zijn. Dit is onder meer afhankelijk van instroom en uitstroom. Daarom geldt dat mocht blijken dat de huidige verwachtingen hieromtrent niet uitkomen, wij een aangepast voorstel aan de raad zullen doen.

Graag ontvangen wij van uw Raad wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorgenomen besluit, zodat wij begin 2017 het collegebesluit kunnen uitwerken en effectueren.

Gelet op het feit dat dit een tijdelijke oplossing betreft, zal het college rond de zomer van 2017, doch uiterlijk na de nieuwe kabinetsformatie terugkomen op een meer duurzame aanpak.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink